

Τι ισχύει για τις αποκλειστικές συμβάσεις πρατήριων καυσίμων

Αρκετοί βενζινοπώλες ρωτούν για το τι ισχύει για τις συμβάσεις αποκλειστικής συνεργασίας των πρατήριων υγρών καυσίμων με τις εταιρείες πετρελαιοειδών. Είναι εποχή που λήγουν πολλές από τις παλιές συμβάσεις και στο μεταξύ έχει νομοθετηθεί από τον Αύγουστο του 2013, νέο θεσμικό πλαίσιο για τις νέες συμβάσεις.

Οι πρατηριούχοι πρέπει να γνωρίζουν ότι η μέγιστη διάρκεια ισχύος της σύμβασης είναι τα 5 χρόνια αλλά αν υπάρχει οικονομική συναλλαγή με εκχώρηση στοιχείων της εταιρείας εμπορίας προς το πρατήριο, μπορεί να παραταθεί ο χρόνος της σύμβασης. Η σύμβαση μπορεί να καταγγελθεί και μέσα σε 3 χρόνια με εξάμηνη προειδοποίηση, αν δεν υπάρχει καμία οικονομική υποχρέωση του πρατηριούχου.

Στο νέο θεσμικό πλαίσιο κατοχυρώνονται οι ελάχιστοι κανόνες δοσοληψιών και συναλλαγών και ξεχωρίζεται η εμπορική συμφωνία από τις τιμές των καυσίμων ώστε ο πρατηριούχος να ξέρει ανά πάσα στιγμή πόσα χρεώνεται για το καύσιμο και πόσο για τις άλλες υποχρεώσεις από την εμπορική συμφωνία με την εταιρεία. Επίσης καθορίζεται ένα μίνιμουμ προστασίας στις τιμές και στις τιμολογήσεις.

Ειδικά για τις τιμολογήσεις υπάρχει αναλυτική πρόβλεψη των τιμών αναφοράς, των περιθωρίων κέρδους, των εκπτώσεων. Τώρα δεν μπορεί η κάθε εταιρεία να τιμολογεί κατά το δοκούν και να χρεώνει τους βενζινοπώλες αυθαίρετα τιμές απαγορευτικές για την αγορά.

Ο νόμος ξεχωρίζει με ακρίβεια τις δοσοληψίες για τα καύσιμα από τις άλλες δοσοληψίες ή αλλιώς της παροχής οικονομικών και χρηματοδοτικών ανταλλαγμάτων ή πραγματοποίησης επενδύσεων από τις εταιρίες εμπορίας προς τον πρατηριούχο. Αυτά, αποτελούν αντικείμενο ξεχωριστού κεφαλαίου της γραπτής σύμβασης όπου περιγράφεται η αξία, καθώς και ο τρόπος αποπληρωμής τους.

Στο νόμο προβλέπεται ακόμη ότι δεν είναι επένδυση προς το πρατήριο η εγκατάσταση των διακριτικών ενδείξεων, σημάτων κλπ της εταιρίας εμπορίας με τα οποία αυτή προβάλλεται. Μάλιστα, πολλοί πρατηριούχοι θεωρούν ότι αυτές οι συμφωνίες είναι παροχή του πρατηριούχου προς τις εταιρείες για τις οποίες αυτές θα έπρεπε να καταβάλλουν σχετικό αντάλλαγμα.

Οι παλιές συμβάσεις που δεν έχουν λήξει

Σημειώνουμε ότι για τις παλιές συμβάσεις που ακόμη δεν έχουν λήξει και υπάρχει διαφωνία πρατηρίων – εταιρειών, ως προς την αποπληρωμή των παραχωρηθέντων μέσων, το νέο νομοθετικό πλαίσιο δεν κάνει καμία πρόβλεψη και σφηνώνονται να το λύσουν οι συμβαλλόμενοι. Ωστόσο πρέπει

να πούμε ότι στο αρχικό νομοσχέδιο υπήρχε πρόβλεψη η οποία μετά από πίεση μεγάλων συμφερόντων αφαιρέθηκε. Η πρόβλεψη εκείνη ήταν σωστός τρόπος επίλυσης της διαφοράς και μπορεί πάντα, παρότι δεν νομοθετήθηκε, να αποτελέσει βάση, πάνω στην οποία οι βενζινοπώλες μπορούν να υποστηρίξουν ένα αντικειμενικό σύστημα αποτίμησης και για τα δύο μέρη. Έτσι, μπορούν να αποκρούσουν τους συνηθισμένους και γνωστούς εκβιασμούς με τους οποίους οι εταιρείες προσπαθούν να εξαναγκάσουν τους βενζινοπώλες ή να ξαναπληρώσουν τα είδη που έχουν ξεπληρώσει ή να υπογράψουν νέα δυσμενή σύμβαση.

Η ρύθμιση που είχε τεθεί στο νομοσχέδιο και δεν ψηφίστηκε πρόβλεπε τα εξής:

«Μεταβατικές διατάξεις

Στις εκκρεμείς συμβάσεις που βρίσκονται σε ισχύ για περισσότερο από δύο (2) χρόνια, διενεργείται, εντός τριών (3) μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου, αναλογιστική αποτίμηση της αποπληρωθείσας αξίας των οικονομικών και χρηματοδοτικών ανταλλαγμάτων ή της επένδυσης. Κατά τα λοιπά, οι εκκρεμείς συμβάσεις υπάγονται στη ρύθμιση του παρόντος νόμου».

Αν ψηφίζονταν η παραπάνω ρύθμιση, θα είχαν ήδη αποφευχθεί συγκρούσεις, παρεξηγήσεις, αντιπαραθέσεις, και अपαράδεκτες καταστάσεις εκβιασμών, μεταξύ συνεργατών που επί χρόνια και δεκαετίες είχαν συνεργαστεί.

Η ισχύουσα νομοθεσία

N. 4177/13 (ΦΕΚ 173 Α/8-8-2013) : Κανόνες ρύθμισης της αγοράς προϊόντων και της παροχής υπηρεσιών και άλλες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ

Άρθρο 28

Ελάχιστο περιεχόμενο συμβάσεων χονδρικής εμπορίας

1. Η σύμβαση προμήθειας μεταξύ εταιριών εμπορίας και συνεργαζόμενων με το σήμα της εταιρίας εμπορίας πρατηριούχων καταρτίζεται εγγράφως.
2. Στη σύμβαση προσδιορίζονται κατόπιν διαπραγμάτευσης της εταιρίας εμπορίας και του πρατηριούχου: α) η πιστωτική πολιτική, η πολιτική παροχών και εκπτώσεων συμπεριλαμβανομένων των απολογιστικών, β) το ύψος και η χρονική διάρκεια για την οποία χορηγούνται οι εκπτώσεις, γ) οι τυχόν απολογιστικές εκπτώσεις για αγορές συγκεκριμένης περιόδου, η οποία δεν υπερβαίνει το ένα (1) έτος.

3. Το ύψος και η χρονική διάρκεια των εκπτώσεων που χορηγούνται, πλην των απολογιστικών, εμφανίζονται υποχρεωτικά στα εκδιδόμενα από τις εταιρίες παραστατικά έγγραφα.

4. Στην ίδια σύμβαση προβλέπεται ότι η χονδρική τιμή πώλησης των υγρών καυσίμων και του υγραερίου κίνησης διαμορφώνεται εναλλακτικά με βάση:

α) Τις τιμές αναφοράς μη προσδιοριζόμενες από τα συμβαλλόμενα μέρη και προσβάσιμες στον πρατηριούχο, πλέον μεικτού περιθωρίου. Οι εκπτώσεις και παροχές της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου υπολογίζονται επί της ως άνω τιμής αναφοράς που προβλέπεται στη σύμβαση.

β) Την τιμή χονδρικής πώλησης που ανακοινώνουν οι εταιρίες εμπορίας καθημερινά στη ΡΑΕ για την περιοχή του κάθε πρατηριούχου, μείον τις εκπτώσεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Η τιμή αυτή χονδρικής πώλησης αναπροσαρμόζεται με βάση κριτήρια που είναι διαφανή και προσβάσιμα στον πρατηριούχο.

5. Οι κατά τα ανωτέρω όροι της σύμβασης τροποποιούνται με έγγραφη συμφωνία των μερών. Τυχόν πρόβλεψη στη σύμβαση για μονομερή τροποποίηση από μέρους των εταιριών εμπορίας όρων που αφορούν στις χορηγούμενες εκπτώσεις είναι άκυρη.

6. Πρατηριούχοι, κατά την έννοια της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, θεωρούνται και τα εκμεταλλεούμενα τα πρατήρια πρόσωπα, στα οποία οι εταιρίες εμπορίας υγρών καυσίμων και υγραερίου κίνησης εκμισθώνουν ή παραχωρούν τη χρήση ιδιόκτητων ή μισθωμένων από αυτές πρατηρίων.

Άρθρο 29

Συμβάσεις αποκλειστικής προμήθειας

1. Η μέγιστη διάρκεια σύμβασης αποκλειστικής προμήθειας υγρών καυσίμων και υγραερίου κίνησης ορίζεται στα πέντε (5) έτη και δύναται να παρατείνεται κάθε φορά με γραπτή συμφωνία των συμβαλλομένων για ίσο χρόνο. Η παράταση υφιστάμενης σύμβασης μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου λογίζεται ως νέα σύμβαση.

Σε περίπτωση μίσθωσης από τον πρατηριούχο ή παραχώρησης της χρήσης στον πρατηριούχο χώρων που είτε ανήκουν στην εταιρία εμπορίας είτε μισθώνονται από αυτήν από τρίτους, μη συνδεδεμένους με τον πρατηριούχο, η σύμβαση αποκλειστικής προμήθειας μπορεί να είναι διάρκειας μεγαλύτερη της πενταετίας, που όμως δεν μπορεί να υπερβαίνει τη διάρκεια της μίσθωσης.

2. Εφόσον η σύμβαση αποκλειστικής προμήθειας είτε δεν συνοδεύεται από παροχή οικονομικών και χρηματοδοτικών ανταλλαγμάτων ή πραγματοποίηση επενδύσεων από την εταιρία εμπορίας είτε η αξία αυτών έχει ήδη αποπληρωθεί, μπορεί να καταγγελθεί από μέρους του πρατηριούχου και χωρίς σπουδαίο λόγο, μετά τη συμπλήρωση τριετίας, με τήρηση προθεσμίας έξι (6) μηνών.

Άρθρο 30

Παροχή οικονομικών και χρηματοδοτικών ανταλλαγμάτων

1. Σε περίπτωση παροχής οικονομικών και χρηματοδοτικών ανταλλαγμάτων ή πραγματοποίησης επενδύσεων από τις εταιρίες εμπορίας προς τον πρατηριούχο, η αξία, καθώς και ο τρόπος αποπληρωμής τους αποτελεί αντικείμενο ξεχωριστού κεφαλαίου της μεταξύ τους γραπτής σύμβασης. Δεν συνιστά επένδυση προς την επιχείρηση λιανικής πώλησης η εγκατάσταση

των διακριτικών ενδείξεων, σημάτων και διασχηματισμών της εταιρίας εμπορίας που αποβλέπουν στην προβολή των διακριτικών αυτής γνωρισμάτων, εκτός από όσα τυχόν παραμείνουν προς όφελος του πρατηριούχου.

2. Η αποπληρωμή της αξίας, των ανταλλαγμάτων ή επενδύσεων από τον πρατηριούχο πραγματοποιείται με καταβολή ποσοστιαίων δόσεων, σταθερών ή αποκλιμακούμενων, που καθορίζονται στη σύμβαση.

3. Στη σύμβαση μπορεί να προβλέπεται το δικαίωμα του πρατηριούχου να αποπληρώσει οποιαδήποτε στιγμή βάσει αναλογιστικής αποτίμησης το οφειλόμενο υπόλοιπο της αξίας του ανταλλάγματος ή της επένδυσης και να αποδεσμευτεί από την αντίστοιχη σύμβαση, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου. Στην εν λόγω σύμβαση περιλαμβάνονται, επίσης, ρήτρες αναφορικά με τον τρόπο και το χρόνο απόσβεσης τυχόν επενδύσεων που πραγματοποιούνται από τις εταιρίες εμπορίας προς τους πρατηριούχους και προσδιορίζονται κατά τρόπο διαφανή τυχόν επιπτώσεις της απόσβεσης του κόστους επενδύσεων στις πολιτικές παροχών και εκπτώσεων των εταιριών εμπορίας προς τους πρατηριούχους.

Άρθρο 31

Στο άρθρο 31 του ν. 3784/2009 (Α' 137) προστίθεται παράγραφος 10 ως εξής:
«10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας επεκτείνεται η εφαρμογή των ολοκληρωμένων συστημάτων ελέγχου και ηλεκτρονικής μετάδοσης δεδομένων εισροών-εκροών στις ελεύθερες εγκαταστάσεις των εταιριών εμπορίας πετρελαιοειδών και των διυλιστηρίων, **στις εγκαταστάσεις πωλητών πετρελαίου θέρμανσης**, στις παντός είδους εγκαταστάσεις υγρών καυσίμων ιδιωτικών πρατηρίων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και στις εγκαταστάσεις χημικών προϊόντων (μεθανόλης, τολουόλης, διαλυτών κ.λπ.), που αποτελούν υλικά πρόςμιξης στα υγρά καύσιμα.

Με όμοια απόφαση καθορίζονται επίσης, οι προδιαγραφές, οι διαδικασίες, οι όροι και οι προϋποθέσεις της εγκατάστασης για το κάθε είδος καύσιμου ή χημικού προϊόντος, των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών, της ηλεκτρονικής μετάδοσης δεδομένων, το ακριβές χρονοδιάγραμμα εφαρμογής, οι σχετικές μεταβατικές διατάξεις και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Αιγαίου επεκτείνεται η εφαρμογή των ολοκληρωμένων συστημάτων ηλεκτρονικού ελέγχου εισροών-εκροών σε πλωτά μέσα μεταφοράς πετρελαιοειδών και ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τις διαδικασίες και τους όρους εγκατάστασης, το ακριβές χρονοδιάγραμμα εφαρμογής και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.»